

ברית חדשה

סימי פיטרס Source Sheet by

ירמיהו ל"א:ל' – ל"ט

(ל) הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְכָרַתִּי אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה בְּרִית
 חֲדָשָׁה: (לא) לֹא כַבְרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־אֲבוֹתֵם בַּיּוֹם הַחֲזִיקִי בְיָדְכֶם לְהוֹצִיאֶם
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר־הִמָּה הִפְרוּ אֶת־בְּרִיתִי וְאֲנִי בְעַלְתִּי בָם נְאֻם־יְהוָה: (לב) כִּי
 זָאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרַת אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרַי הַיָּמִים הָהֵם נְאֻם־יְהוָה נִתְּתִי
 אֶת־תּוֹרַתִי בְּקִרְבָּם וְעַל־לִבָּם אֶכְתָּבֶנָּה וְהִיִּיתִי לָהֶם לְאֱלֹהִים וְהִמָּה יְהִי־לִי לְעַם:
 (לג) וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־אָחִיו לֵאמֹר דַּעֲנוּ אֶת־יְהוָה כִּי־כֹלָם
 יִדְעוּ אוֹתִי לְמַקְטָנָם וְעַד־גְּדוֹלָם נְאֻם־יְהוָה כִּי אֶסְלַח לְעוֹנֵיכֶם וְלִחְטָאתֶם לֹא
 אֶזְכֹּר־עוֹד: {ס} (לד) כֹּה אָמַר יְהוָה נִתַּן שֶׁמֶשׁ לְאֹר יוֹמָם חֻקֵּת יָרֵחַ
 וְכֹכְבִים לְאֹר לַיְלָה רַגַע הַיָּם וַיִּהְיוּ גִלְיוֹ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ: (לה) אִם־יִמָּשׁוּ
 הַחֻקִּים הָאֵלֶּה מִלְפָּנַי נְאֻם־יְהוָה גַּם־זָרַע יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּתוּ מֵהַיּוֹת גּוֹי לְפָנַי
 כָּל־הַיָּמִים: {ס} (לו) כֹּה אָמַר יְהוָה אִם־יִמְדוּ שְׁמַיִם מִלְמַעְלָה וַיִּחְקְרוּ
 מוֹסְדֵי־אָרֶץ לְמַטָּה גַם־אֲנִי אֶמְאָס בְּכָל־זָרַע יִשְׂרָאֵל עַל־כָּל־אֲשֶׁר עָשׂוּ
 נְאֻם־יְהוָה: {ס} (לז) הִנֵּה יָמִים [בָּאִים] נְאֻם־יְהוָה וְנִבְנְתָה הָעִיר לַיהוָה
 מִמִּגְדַל חֲנֻנָאֵל שְׁעַר הַפְּנֵה: (לח) וַיֵּצֵא עוֹד (קוה) [קוה] הַמְדָּה נִגְדָּו עַל גְּבַעַת גֶּרֶב
 וְנֹסֵב גַּעְתָּה: (לט) וְכָל־הָעֵמֶק הַפְּגָרִים וְהַדְּשָׁן וְכָל־[הַשְּׂדֵמוֹת] (הַשְּׂרָמוֹת)
 עַד־נַחַל קִדְרוֹן עַד־פְּנֵת שְׁעַר הַסּוֹסִים מִזְרְחָה קִדְשׁ לַיהוָה לֹא־יִנְתָּשׁ וְלֹא־יִהְרָס
 עוֹד לְעוֹלָם: {פ}

רד"ק על ירמיי ל"א:ל'

הנה ימים באים, ברית חדשה. חדושה הוא שתהיה קיימת לא תופר כמו
 שהופרה הברית שכרת ה' עם בני ישראל בהר סיני בזה ואומר כי הנביא נבא
 על תורה חדשה שעתידיה להיות לא כתורה חדשה שנתנה בהר סיני כמו
 שאמר לא כברית אשר כרתי את אבותם והיא התורה חדשה שחדש להם
 תשובתם הרי אמרו פי' מה היא לא כברית אשר כרתי את אבותם והם הפרו
 את בריתי וזאת הברית לא יפרוה כי אתן תורתתי בלבם ועל לבם אכתבנה שלא

תשכח מהם לעולם וכל הענין כמו שמפרש והולך כי לא תהיה חדוש הברית אלא קיומה והרי אומר מלאכי חותם הנביאים בחתימת דבריו זכרו תורת משה עבדי אשר צויתי אותו בחורב על כל ישראל חקים ומשפטים וכל אותה הפרשה עתידה כמו שחתם הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא הרי אתה רואה כי לא תהיה לעולם תורה חדשה אלא אותה שנתנה בהר סיני כמו שכתוב אשר צויתי אותו בחורב:

מלבי"ם על ירמיהו ל"א:ל"א

לא כברית אשר כרתי את אבותם שאז לא היו עדיין מוכנים אל השלמות והתקון, כי זה היה **ביום החזיקי בידים להוציאם מארץ מצרים** שהחזקתים בידם בחוזק רב ובכח להוציאם קודם הזמן, כי לא היו ראויים אז רק שהוצרכתי להוציאם כדי שלא יתקלקלו לגמרי, **אשר המה הפרו את בריתי** שאחר שהיה טבעם עוד מוכן אל הרע והיתה הבחירה בידם והיה הברית על תנאי המה הפרו אותו בשבטלו את התנאי, **ואנכי בעלתי בם בעל כרחם:**

מלבי"ם על ירמיהו ל"א:ל"ב

כי זאת הברית וכו' נתתי את תורתי בקרבם, שיקיימו תורתי מצד הערת השכל עד שתהיה כדבר טבעי להם הנמצא בקרבם, **ועל לבם אכתבנה** שלא תצטרך להכתב על הספר ובדיו כי תהיה כתובה על לבם, שהלב מצייר כח הבחירה והממשלה אשר בנפש שלא תתעורר אצלם בחירה הפך התורה, כי לבם יהיה מלא מחקי התורה הטבועה בלבם, **והייתי להם לאלהים תחלה ואח"כ והמה יהיו לי לעם** שדבקו האלהות עמהם לא תהיה נתלה עוד ממעשיהם ע"י אתערותא דלמטה, אחר שלא יצוייר כלל שיבחרו ברע, רק תתעורר מלמעלה מצד חסדי ה' אשר לא יופסק בשום אופן, ג. לא יצוייר שיתעו מני דרך מחסרון המורים והמלמדים, או מורים מתעים, **כי לא ילמדו עוד איש את רעהו לאמר דעו את ה'**, ולא יצטרכו למלמד דעת, ד. בל יפחדו שאשמור להם עונותיהם הקודמים, **כי אסלח לעונם שעשו במזיד, ולחטאתם השוגגים לא אזכר עוד,** עד שעל השוגגים לא יצטרכו סליחה כלל: